

ЗНАЧЕННЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Бугрик Микола Ігорович,

*студент кафедри національної економіки та фінансів,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: BuhrykMH@krok.edu.ua*

Кириченко Оксана Сергіївна,

*кандидат економічних наук, доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: oksanaKS@krok.edu.ua,
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5244-8323>*

У сучасних умовах діяльності вітчизняних підприємств управлінське рішення є комплексним актом, що включає правовий, соціальний, психологічний та інші аспекти. У правовому відношенні управлінське рішення є владним актом суб'єкта управління, в якому він висловлює свою волю, реалізує надані йому права розпоряджатися працею підлеглих працівників, матеріальними та грошовими коштами в інтересах виробництва [1]. Одночасно рішення є акт прийняття суб'єктом на себе відповідальності за його можливі несприятливі наслідки і актом покладання відповідальності на виконавців за його повне і своєчасне виконання. Керівник відповідає також за своєчасність прийняття рішення і за ухилення від прийняття назрілого рішення.

Управлінське рішення є актом соціальним, тому що приймається людьми і зачіпає інтереси людей. Соціальний характер управлінських рішень не змінюється і в тому випадку, коли для їх обґрунтування використовуються ЕОМ, які є лише знаряддями розумової праці.

Управлінське рішення є психологічним актом, тому що являє собою результат розумової діяльності людини [2]. Тому якість рішення значною мірою залежить від глибини мислення, яке в свою чергу безпосередньо пов'язано із знаннями та досвідом, накопиченими людиною і використовуються ним у процес прийняття рішення. Важливе місце в цьому процесі займає воляова дія. Воля проявляється в здатності людини робити цілеспрямовані дії і вчинки, що вимагають подолання труднощів. Воляова дія включає попереднє усвідомлення мети, уявне обговорення мотивів, прийняття рішення.

Ступінь волюового зусилля залежить від розміру труднощів і суперечностей, які доводиться долати керівникові, щоб прийняти правильне рішення [3]. З інформаційної точки зору рішення є результат обробки інформації, в ході якої здійснюється вибір серед можливих варіантів такого, який найбільш близький до оптимального, тобто є найкращим.

У наукових працях визначають класифікації видів рішень [4,5]. Управлінські рішення можуть бути згруповані за різними ознаками, що підкреслюють одну із сторін рішення. За масштабами впливу усі прийняті в процесі управління підприємством рішення можуть бути віднесені або до загальних, або до окремих. За прогнозованими властивостями рішення, що приймаються характеризуються можливістю прогнозування їх результатів або

наслідків, що, у свою чергу, вимагає чи не вимагає попереднього аналізу, досліджень, розрахунків та експериментів. За методами переробки інформації рішення можуть бути алгоритмічними та евристичними. В основі перших лежить використання аналогії з ситуаціями, що мали місце в минулому. За кількістю критеріїв оцінки ефективності управлінські рішення можуть бути однокритеріальним і багатокритеріальним. За напрямком впливу рішення поділяються на зовнішні і внутрішні. За глибиною впливу рішення можуть бути однорівневими і багаторівневими. За способом прийняття рішення поділяються на індивідуальні, прийняті окремим керівником в межах встановлених повноважень, і колективні, які готуються групою фахівців (рішення технічної ради, конференції і т. п.) За способом фіксації рішення можуть бути письмовими та усними. За функціональною ознакою (змістом) рішення бувають економічні, соціальні, технічні, організаційні. За періодами дії - довготривалі (перспективні) та оперативні.

Управлінські рішення повинні задовольняти ряду вимог, з яких найбільш істотними є здійснимість, своєчасність, оптимальність, законність, повноважність, справедливість, несуперечність, простота, стислість і ясність викладу. Здійснимість рішення полягає в тому, що для його реалізації повинні бути створені всі необхідні передумови. Своєчасність рішення полягає в правильному виборі моменту його прийняття та реалізації. Оптимальність рішення забезпечується вибором у кожній конкретній ситуації найкращого з усіх варіантів за прийнятим критерієм з урахуванням наявних обмежень за часом, ресурсами, вимогам ринку і т.п. Законність рішення обумовлюється його відповідністю до діючих законодавчих і нормативних актів. Правомочність (владність) рішення характеризується наявністю в керівника відповідних правових повноважень, що дозволяють приймати подібні рішення. Справедливість - категорія морально-правового і соціально-політичної свідомості. Несуперечність і спадкоємність рішень полягає в тому, що вони не повинні містити логічних протиріч у міркуваннях і доказах, а також суперечливих думок. Простота, ясність і стислість викладення дозволяють надати рішенню офіційний характер, виключити можливість неправильного його розуміння, скоротити час на з'ясування змісту.

У теорії прийняття рішень розрізняють дві основні технології прийняття управлінських рішень. Найпростішою технологією прийняття рішень є інтуїтивна, яка у спрощеному вигляді представлено: реєстрація змін; селекція рішень, які містить пам'ять суб'єкта управління; приймання рішення.

На процес прийняття управлінських рішень впливає безліч різноманітних факторів. До найважливіших з поміж них належать такі як ступінь ризику оскільки завжди існує імовірність прийняття неправильного рішення, яке може несприятливо впливати на організацію; час, який відведений менеджером для прийняття рішення; ступінь підтримки менеджера колективом – цей фактор враховує те, що нових менеджерів сприймають не відразу; особисті якості менеджера – один з найбільш важливих факторів; політика організації – у даному випадку враховується суб'єктивний фактор при прийнятті рішення.

Список використаних джерел:

1. Андрушків Б.М., Кузьмін О.Є. *Основи менеджменту*. Львів: Світ, 1995. 296 с.
2. Андрійчук В. *Менеджмент: прийняття рішень і ризик: Навчальний посібник*/ В.Андрійчук, Л.Бауер. Київ: КНЕУ, 1998. 316 с.
3. Герчикова И.Н. *Менеджмент*. М.: ЮНИТИ, 1995. 480 с.
4. Глухов В.В. *Основы менеджмента*. Санкт-Петербург: Изд-во Специальная литература, 1995. 326 с.
5. Гріфін Р., Яцура В. *Основи менеджменту*. Львів: БаК, 2001. 624 с.